

ПРОФІЛІЗАЦІЯ КУРСУ ФІЛОСОФІЇ В ТЕХНІЧНОМУ ВУЗІ

Вища освіта сучасної України направлена на високий рівень підготовки фахівця. Спеціальна технічна підготовка не забезпечує всезагального рівня розвитку в силу своєї спеціалізації і профільного напрямку. Філософія покликана сприяти формуванню всебічно розвинутої особистості. Зміст філософського знання являється обов'язковою складовою в комплексі дисциплін технічного вузу. Це дозволяє долучати студентів до світової культури і на її базі сформувати науковий світогляд.

Безпосередній зв'язок з профілем вузу в процесі викладання філософії дозволяє активізувати вивчення курсу студентами. Як правило, вибір майбутньої професії приходить усвідомлено, що свідчить про довгострокові і сталі направленості діяльності особи в суспільстві. Розкриваючи зв'язок викладання філософії з профілем вузу, викладач активізує мотиваційну сферу студента і вносить усвідомленість в його навчання. Безумовно, зміст курсу філософії не залежить від профілю вузу, але його врахування впливає на навчальний процес.

Викладання філософії і профіль вузу одночасно впливають один на одного. Викладач враховує зміст і форму подачі матеріалу, що впливає на засвоєння знань студентами, формуючи у них життєві позиції. Важливим є врахування двох позицій в цьому підході. Зв'язок з профілем вузу – це форма зв'язку філософії з життям і форма розвитку безпосередньо філософського знання.

Зв'язок викладання філософії з врахуванням профілю вузу – це творчий процес постійного пошуку дотику з спеціалізацією і вибором методів подачі філософського матеріалу.

Зусилля викладача направляється на те, щоб якомога ширше зацікавити особисто кожного студента на отримання філософського знання. Головна ідея полягає в тому, щоб донести, вкласти, продемонструвати органічну єдність філософської проблематики з професійною направленістю.

В той же час, реалізація такого підходу зустрічає немало труднощів. Філософія, як правило, вивчається на другому чи на третьому курсі, коли студент ще не має достатньо знань професійної підготовки. Тоді постає важливе завдання – знайти дотичність з набутими професійними знаннями і філософією. Це дозволяє поєднати конкретно-професійний інтерес та філософію. Зрозуміло, що формуванням професійного мислення займаються профільні курси, філософія допомагає в цьому процесі. Коли знання студента з курсу філософії стають його особистісними переконаннями, це дозволяє перетворити їх в засіб професійної діяльності. Головне в процесі викладання дати не тільки знання теоретичних концепцій філософії, а продемонструвати їх практичне застосування в вирішенні професійних завдань. Формуючи

світогляд і методологічні позиції студента, викладач філософії сприяє глибокому опануванню професійних знань.

Досвід викладання філософії в технічному вузі показує, що досить легко і переконливо студенти розуміють загальнокультурну функцію філософії. Це яскраво проявляється уже при вивченні історичних типів філософії. Світоглядне питання: «Навіщо вивчати філософію інженеру?» - викликає труднощі. Головне завдання полягає в тому, щоб філософські знання стали особистісними переконаннями кожного студента.

Майстерність викладача перш за все полягає в тому, щоб уже з перших занять поєднати філософську проблематику з профілем вузу. Наприклад, уже в першій лекції студентам технічного університету сільського господарства можна розкрити питання філософського усвідомлення ролі сільського господарства в житті суспільства. Показати, що в сферу філософських розробок включають різні області природного, технічного, сільськогосподарського, міждисциплінарного об'єднання. При вивченні історичних типів філософії органічними і зацікавленими постають питання розвитку сільського господарства, землеробства, починаючи з античності і закінчуючи сьогоденням. Творчий підхід при вивченні даної теми може зреалізуватися через найрізноманітніші реферативні дослідження. Зокрема такі теми, як «Сільськогосподарська проблематика в епоху еллінізму», «Аграрні нововведення в епоху Відродження», «Наукові уявлення про сільське господарство Нового часу» і т.д. покликані тісно переплести філософські та спеціальні знання. Подальше вивчення курсу філософії в різних темах продовжує поєднання філософії та спеціальних наук, зокрема «Проблема істини і помилок в землеробстві», «Діалектика і сільськогосподарська діяльність», «Філософські проблеми техніки» і т.д.

Аудиторні заняття допомагають студенту зрозуміти зв'язок філософії з професійними знаннями. При формуванні наукового світогляду філософія виступає його ядром. Здобуті технічні знання самі по собі не здатні розкрити глибоку сутність техніки, як засіб і продукт оволодіння людиною природи, олюднення навколишнього середовища. Філософія допомагає вийти на широкий світоглядний аналіз взаємозв'язку людини і техніки. Щодо питання проблеми ціннісних орієнтацій інженерної діяльності без філософського аналізу не обійтися. Технічні знання, інженерна діяльність не існують поза системи суспільних цінностей. Функція філософії покликана формувати гуманістичне мислення, коли кожне технічне надбання отримує гуманістичний вимір. Аксиологічна функція філософії формує сприйняття загальнолюдських цінностей в особистісній життєвій позиції. Таким чином, вивчення філософії студентами технічного вузу озброює їх науковими знаннями світоглядного характеру і допомагає в професійній діяльності.